

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

17 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Iurie Diaconu și Victor Boico

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului Bașbaydar Nizamettin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2020, în cauza penală în privința lui

Başbaydar Nizamettin XXXXX,
născut la XXXXX, originar din XXXXX și
domiciliat în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 07.02.2018 – 12.07.2019;

Instanța de apel: 15.10.2019 – 01.07.2020;

Instanța de recurs: 22.09.2020 – 17.05.2021.

Asupra recursurilor ordinare în cauză, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12 iulie 2019, cauza fiind judecată în procedura prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul ***Başbaydar Nizamettin XXXXX,*** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 244 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 3 000 (trei mii) unități convenționale, echivalentul a 60 000 lei (reieșind din unitatea convențională cu echivalentul de 20 lei), cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de întreprinzător pe un termen de 1 (unu) an.

Demersul acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului Bașbaydar Nizamettin, a sumei de 244 726 lei cu titlu de prejudiciu cauzat statului, a fost lăsat fără examinare.

2. Bașbaydar Nizamettin, activând în calitate de director și fondator al ÎCS „Nizam- Group” SRL, c/f XXXXX, cu adresa juridică XXXXX, a cărei gen de activitate de bază este producerea și comercializarea produselor din carne, fiind persoana care a gestionat o organizație comercială, având drepturi și obligații în vederea funcțiilor administrative, de dispoziție și organizatorico-economice, urmărind scopul obținerii unui

profit ilicit în urma eschivării de la achitarea impozitelor și taxelor la bugetul public național de către întreprinderea gestionată, subiect impozabil, care potrivit prevederilor art. 94 Cod fiscal, este persoană juridică ce desfășoară activitatea de întreprinzător, înregistrată în calitate de plătitor de T.V.A, prin includerea în ratele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate și tănuirea obiectului impozabil, a comis evaziunea fiscală a întreprinderilor în următoarele circumstanțe:

Fiind administratorul care a gestionat și supravegheat activitatea ÎCS „Nizam-Group” SRL, contrar prevederilor art. 84 alin. (1) Cod fiscal, care prevede că: „Agenții economici sunt obligați să achite, nu mai târziu de 25 martie, 25 iunie, 25 septembrie și 25 decembrie ale anului fiscal, sume egale cu 1/4 din: a) suma calculată drept impozit ce urmează a fi plătit, conform prezentului titlu, pentru anul respectiv”; impozitul ce urma să fie plătit, conform prezentului titlu, pentru anul precedent și prevederilor art. 101 alin. (1) Cod fiscal, potrivit cărora: „Subiecții impozabili stipulați la art. 94 lit. a) sunt obligați să declare, conform art. 115, și să achite la buget fiecare perioadă fiscală, stabilită conform art. 114, suma T.V.A., care se determină ca diferență dintre sumele T.V.A. achitate sau ce urmează a fi achitate de cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate lor și sumele T.V.A. achitate sau ce urmează a fi achitate furnizorilor la momentul procurării valorilor materiale, serviciilor (inclusiv T.V.A. la valorile materiale importate) folosite pentru desfășurarea activității de întreprinzător în perioada fiscală respectivă, ținându-se cont de dreptul de deducere conform art. 102. ”, prin prezentarea unor informații neautentice a declarațiilor cu privire la impozitul pe venit și T.V.A., tănuirea unor astfel de informații, neachitarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător, a generat apariția obligațiilor fiscale pentru perioadele iunie 2014 - septembrie 2017, la impozitul pe venit în sumă de 144 076 lei și taxă pe valoare adăugată în sumă de 378 155 lei, în total în sumă de 522 231 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

Organul de urmărire penală a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, adică *evaziunea fiscală a întreprinderilor prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare, a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile și tănuirea unor obiecte impozabile care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari.*

2.1. La 04 iulie 2019, prin ordonanța de modificare a învinuirii, lui Bașbaydar Nizamettin i s-a incriminat săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 244 alin. (1) Cod penal, în temeiul modificărilor operate la dispoziția art. 244 Cod penal, prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018.

Astfel, potrivit învinuirii modificate prin ordonanța sus-menționată, lui Bașbaydar Nizamettin i s-a înaintat învinuirea pentru faptul că, activând în calitate de director și fondator al ÎCS „Nizam-Group” SRL, c/f XXXXX, cu adresa juridică XXXXX, a cărei gen de activitate de bază este producerea și comercializarea produselor din carne, fiind persoana care a gestionat o organizație comercială, având drepturi și obligații în vederea

funcțiilor administrative, de dispoziție și organizatorico-economice, urmărind scopul obținerii unui profit ilicit în urma eschivării de la achitarea impozitelor și taxelor la bugetul public național de către întreprinderea gestionată, subiect impozabil, care potrivit prevederilor art. 94 Cod fiscal, este persoană juridică ce desfășoară activitatea de întreprinzător, înregistrată în calitate de plătitor de T.V.A, prin includerea în ratele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate și tăinuirea obiectului impozabil, a comis evaziunea fiscală a întreprinderilor în următoarele circumstanțe:

Fiind administratorul care a gestionat și supravegheat activitatea ÎCS „Nizam-Group” SRL, contrar prevederilor art. 84 alin. (1) Cod fiscal, care prevede că: „Agenții economici sunt obligați să achite, nu mai târziu de 25 martie, 25 iunie, 25 septembrie și 25 decembrie ale anului fiscal, sume egale cu 1/4 din: a) suma calculată drept impozit ce urmează a fi plătit, conform prezentului titlu, pentru anul respectiv”; impozitul ce urma să fie plătit, conform prezentului titlu, pentru anul precedent și prevederilor art. 101 alin. (1) Cod fiscal, potrivit cărora: „Subiecții impozabili stipulați la art. 94 lit. a) sunt obligați să declare, conform art. 115, și să achite la buget fiecare perioadă fiscală, stabilită conform art. 114, suma T.V.A., care se determină ca diferență dintre sumele T.V.A. achitate sau ce urmează a fi achitate de cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate lor și sumele T.V.A. achitate sau ce urmează a fi achitate furnizorilor la momentul procurării valorilor materiale, serviciilor (inclusiv T.V.A. la valorile materiale importate) folosite pentru desfășurarea activității de întreprinzător în perioada fiscală respectivă, ținându-se cont de dreptul de deducere conform art. 102. ”, prin prezentarea unor informații neautentice a declarațiilor cu privire la impozitul pe venit și T.V.A., tăinuirea unor astfel de informații, neachitarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător, a generat apariția obligațiilor fiscale pentru perioadele iunie 2014 - septembrie 2017, la impozitul pe venit în sumă de 144 076 lei și taxă pe valoare adăugată în sumă de 378 155 lei, în total în sumă de 522 231 lei, impozite obligatorii care nu au fost achitate la bugetul de stat, dintre care cele pentru perioada fiscală 2014, în sumă de 244 726 lei, cumulate din impozite neachiate în sumă de 159 620 lei și taxă pe valoare adăugată în sumă de 85 106 lei, care depășesc 50 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia au declarat apel:

- *procurorul*, care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului a prejudiciului cauzat statului în sumă de 244 726 lei și soluționarea chestiunilor legate de sechestrurile aplicate asupra bunurilor celui din urmă.

În motivarea apelului, acuzatorul de stat a indicat că, prima instanță a dat o apreciere corectă circumstanțelor de fapt a cauzei, și corect a ajuns la aconcluzia de a-l recunoaște vinovat pe Başbaydar Nizamettin în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 244 alin. (1) Cod penal. Totuși, prima instanță a omis să ia în considerație că prin acțiunile

sale ilicite, inculpatul a cauzat un prejudiciu material statului în sumă de 244 726 lei.

Atât la etapa de urmărire penală cât, și la faza cercetării judecătorești, nici un reprezentant al autorității responsabile nu a fost recunoscut în calitate de parte civilă și nici nu a fost intentată vreo acțiune civilă în sensul dat. La fel, pe cauza penală dată, au fost aplicate mai multe sechestre asupra bunurilor ce aparțin inculpatului, în vederea asigurării recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiune, iar prima instanță nu s-a expus privitor la soarta acestor bunuri.

În concret, la caz, acuzatorul de stat, a menționat că au fost luate măsuri asigurătorii sub formă de sechestre aplicate asupra unui automobil de model „Porche Panamera” cu n/î XXXXX și bun imobil cu nr. cadastral XXXXX, amplasat pe str. XXXXX în valoare de 43 418 euro. Astfel, la adoptarea sentinței au fost lăsate fără soluționare chestiunile legate de recuperarea prejudiciului și confiscarea ori ridicarea sechestrului asupra bunurilor. Prin urmare, apelantul a opinat că daunele cauzate, urmează să fie suportate anume de către Bașbaydar Nizamettin;

- *avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului Bașbaydar Nizamettin*, care a solicitat repunere în termen a apelului, casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să îi fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

În motivarea apelului, apărătorul a indicat că, instanța de judecată nu a luat în considerație argumentele invocate de către partea apărării, și anume: săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave; recunoașterea integrală a vinovăției; contribuirea la descoperirea infracțiunii prin explicarea tuturor circumstanțelor cazului și elucidarea detaliilor; căința sinceră; caracteristica pozitivă a inculpatului; personalitatea acestuia, care este familist și anterior nu a fost condamnat.

Toate aceste circumstanțe, în viziunea apelantului, demonstrează faptul că inculpatul Bașbaydar Nizamettin a conștientizat caracterul ilegal al acțiunilor sale și a făcut concluziile necesare care contribuie la corijarea comportamentului său.

La fel, a solicitat repunerea în termen a apelului declarat, menționând că din motive întemeiate nu a putut să se prezente în ședința din 12.07.2019, când a avut loc pronunțarea sentinței.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2020, apelul avocatului Dudulica Liubomir în numele inculpatului a fost respins, ca nefondat, iar apelul procurorului a fost admis, casată parțial sentința contestată, în partea prin care s-a lăsat fără examinare solicitarea acuzatorului de stat cu privire la repararea prejudiciului și pronunțată o nouă hotărâre în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

S-a încasat de la Bașbaydar Nizamettin în beneficiul statului, suma de 244 726 lei.

S-au menținut sechestrele aplicate asupra bunurilor inculpatului Bașbaydar Nizamettin în scopul asigurării reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune, până la achitarea sumelor respective în vederea stingerii datoriei față de stat.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

5. Pentru pronunța decizia adoptată, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului Başbaydar Nizamettin în comiterea infracțiunii incriminate, cât și asupra încadrării juridice a acțiunilor celui din urmă în baza art. 244 alin. (1) Cod penal, în urma cercetării complete, sub toate aspectele și în mod obiectiv a circumstanțelor cauzei, dar și a probelor administrate pe caz, care au primit o apreciere legală din punct de vedere a pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor. În urma verificării prin citire a declarațiilor martorilor și a probelor materiale administrate pe caz, instanța de apel nu a stabilit careva circumstanțe, care să indice la admiterea unor încălcări esențiale, ce ar determina neadmiterea lor.

În continuare, cu referire la solicitarea apărătorului inculpatului și la corectitudinea individualizării pedepsei penale stabilite de către prima instanță celui din urmă, s-a remarcat că pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum, și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Prin urmare, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului în coraport cu fapta comisă și urmările prejudiciabile a faptei, instanța de apel a opinat că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 3 000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de întreprinzător pe un termen de 1 an, or, pedeapsa stabilită de prima instanță a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale.

Mai mult, instanța de apel a menționat că solicitarea apărătorului privind stabilirea unei pedepsei mai blânde inculpatului este inoportună, în condițiile în care Başbaydar Nizamettin deja a beneficiat de o reducere considerabilă a limitelor de pedeapsă în temeiul prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care la fel au fost reținute de prima instanță la individualizarea pedepsei.

Referitor la apelul acuzatorului de stat, instanța de apel a notat că, potrivit prevederilor art. 389 Cod de procedură penală: *(1) la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate:*

- 11) *dacă trebuie reparată paguba materială atunci când nu a fost intentată acțiunea civilă;*
- 12) *dacă urmează să fie ridicat sechestrul asupra bunurilor.*

La caz, instanța de apel a considerat că nu este necesară intentarea unei acțiuni civile printr-un document aparte, or prejudiciul cauzat prin infracțiune statului și mărime

acestui este stabilită prin actul de învinuire, iar nerepararea prejudiciul dat este evidentă.

Conform prescripțiilor art. 1398 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Prin încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 20.09.2017 a fost aplicat sechestrul asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, amplasat pe str. XXXXX.

Prin încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 22.09.2017 a fost aplicat sechestrul asupra automobilului de model „Porche Panamera” cu n/î XXXXX.

Astfel, instanța de apel a constatat ca fiind probată existența faptului ilicit, cauzarea prejudiciului și legătura causală dintre fapta ilicită, prejudiciu și vinovăția inculpatului de comiterea faptei ilicite.

Împrejurările reflectate mai sus, denotă condițiile pentru angajarea răspunderii delictuale a inculpatului, prin neachitarea impozitelor obligatorii la bugetul de stat, printre care se enumeră cele pentru perioada fiscală 2014, în sumă de 244 726 lei, cumulate din impozite neachitate în sumă de 159 620 lei și taxă pe valoare adăugată în sumă de 85 106 lei, care depășesc 50 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

În acest context, ținând cont că infracțiunea în cauză a fost comisă de inculpatul Bașbaydar Nizamettin, instanța de apel a considerat ca fiind justificată încasarea sumei de 244 726 lei din contul celui din urmă, în beneficiul statului, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

Or, în speță, a fost necesar de menționat că inculpatul Bașbaydar Nizamettin, activând în calitate de administratorul ÎCS „Nizam-Group” SRL, a cauzat prejudiciul statului, prin neachitarea impozitelor, întrucât infracțiunea comisă este o infracțiune materială, adică se consideră consumată din momentul producerii urmărilor prejudiciabile sub formă de neachitare a impozitului, a cărui mărime depășește la caz, 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

6. Legalitatea și temenicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către *avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului Bașbaydar Nizamettin*, care prin cererea de recurs depusă la data de 01.09.2020, solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În conținutul recursului se reține ca fiind incident temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și se menționează că instanța de apel nu a ținut cont de toate circumstanțele de fapt existente în prezenta cauză penală, care vizează prejudiciul cauzat și responsabilii de a recupera acest prejudiciu.

Adică, consideră recurentul că instanța ierarhic inferioară greșit s-a expus asupra chestiunii privind încasarea prejudiciului material cauzat statului din contul inculpatului,

în situația în care prevederile art. 218 Cod de procedură penală stipulează expres că acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia. Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire.

Prin urmare, în viziunea recurentului, instanța de apel neîntemeiat a dispus încasarea prejudiciului material cauzat statului, în lipsa unei acțiuni civile înaintate de către o autoritate competentă de a reprezenta interesele statului, în sensul dat.

Mai mult de atât, mai invocă recurentul, că cauza penală nominalizată a fost trimisă în judecată inclusiv și în privința persoanei juridice ÎCS „Nizam-Group” SRL, care în cadrul judecării cauzei în fond, a fost disjunsă.

De asemenea, comunică recurentul că cererea de recuperare a prejudiciului cauzat statului în mărime de 244 726 lei este constituie obiectul examinării în cadrul procesului penal de învinuire a ÎCS „Nizam-Group” SRL învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (1) Cod penal, cât și în cadrul procedurii de insolabilitate a ÎCS „Nizam -Group” SRL aflată pe rol la Judecătoria Chișinău.

La data de 26.03.2021, *avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului Başbaydar Nizamettin*, declară recurs suplimentar, în care invocă intervenirea termenului prescripției tragerii la răspundere penală a inculpatului, în temeiul art. 60 Cod penal. Adicional, în recursul declarat se face trimitere la actul controlului fiscal și decizia Serviciului Fiscal de Stat prin care s-a dispus încasarea, inclusiv și a prejudiciului cauzat statului în mărime de 244 726 lei, probe care au fost ignorate de către instanța de apel la soluționarea chestiunii privind recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

6.1. Asupra recursurilor declarate, procurorul a depus referință, prin care solicită respingerea acestora, cu menținerea deciziei, din motiv că instanța de apel a adoptat o hotărâre legală și motivată.

7. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că recursul declarat la data de 01.09.2020 urmează a fi admis, iar recursul din data de 26.03.2021 urmează a fi respins, reieșind din următoarele considerente.

Așadar, referitor la recursul recurentului din data de 01.09.2020, Colegiul lărgit constată că acesta este declarat în termenul legal prevăzut de legislația procesual penală, fiind semnalat temeiul pentru recurs prescris la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

În contextul dat, instanța de recurs reamintește că potrivit cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sânt următoarele: *dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.*

Cât privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sânt: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.*

În acest sens, Colegiul lărgit ajunge la concluzia că instanța de apel nu a respectat întocmai exigențele enumerate mai sus, or, din materialele prezentei cauze penale se observă niște particularități de o importanță majoră, care au fost trecute cu vederea de către instanța de gradul doi de jurisdicție.

Astfel, în partea descriptivă a deciziei pronunțate, instanța de apel supune verificării întreg ansamblul probator administrat în prezenta cauză penală, printre care se enumeră și *decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 119/2410 din 12.12.2017* (f.d. 105, vol. III), potrivit căreia nu a fost doar constatată încălcarea legislației fiscale de către ÎCS „Nizam - Group” SRL, dar s-a decis și: „II: A încasa la buget sumele impozitelor și taxelor calculate în rezultatul controlului:

- **144 076 lei**, impozitul pe venit obținut din activitatea de întreprinzător, care urmează a fi transferat la codul IBAN: XXXXX, cod fiscal XXXXX, prestator beneficiar – Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat;

- **378 155 lei**, taxa pe valoarea adăugată, care urmează a fi transferată la codul IBAN: XXXXX, cod fiscal XXXXX, prestator beneficiar – Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat.” (f.d. 7, vol. II).

Din conținutul deciziei contestate, rezultă concluzia evidentă că instanța de apel nu s-a expus în nici un fel pe marginea actului nominalizat, în pofida faptului că acesta capătă o forță executorie din momentul întocmirii și are tangență directă cu obiectul prejudiciului material cauzat statului prin comiterea infracțiunii de evaziune fiscală. Ba mai mult, asupra chestiunii în cauză, instanța de apel motivează încasarea prejudiciului material din contul inculpatului printr-o constatare generică: *„În acest context, ținând cont că infracțiunea în cauză a fost comisă de inculpatul Başbaydar Nizamettin XXXXX, este justificat încasarea prejudiciului din contul acestuia, în beneficiul Statului, a sumei de 244.726 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.*

Or, în speță, este necesar de menționat că inculpatul Başbaydar Nizamettin XXXXX, activând în calitate de administratorul ÎCS „Nizam -Group” SRL, a cauzat prejudiciu statului, prin neachitarea impozitelor, de vreme ce infracțiunea comisă este o infracțiune materială, ea se

consideră consumată din momentul producerii urmărilor prejudiciabile sub formă de neachitarea impozitului, a cărui mărime depășește la caz, 50 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.” (f.d. 108, vol. III).

Cele consemnate mai sus, denotă în mod evident că instanța de apel nu a verificat probele reținute în decizia pronunțată, ci doar le-a trecut prin revistă, fără a analiza conținutul real al acestora. O asemenea conjunctură de împrejurări echivalează cu nesoluționarea fondului cauzei, situație de fapt care nu poate fi menținută de către instanța de recurs.

În acest sens, Colegiul penal lărgit notează că instanța de apel pripit a ajuns la concluzia de a dispune încasarea prejudiciului material cauzat statului prin infracțiune din contul inculpatului, pronunțând o soluție care este contrară materialului probator administrat în prezenta cauză penală.

Subsidiar, instanța de recurs atestă că prima instanță nu a respectat cerințele impuse de legiuitor la pct. 1) alin. (1) art. 394 Cod de procedură penală, potrivit cărora partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii. Omisiunea primei instanțe nu a fost sesizată de instanța de apel, or în decizia adoptată s-a reținut în mod eronat, ca fiind constatată de către prima instanță fapta prejudiciabilă (f.d. 90, vol. III).

Rezumând asupra punctelor de reper expuse în prezenta decizie, instanța de recurs constată că argumentele recurentului ce vizează soluționarea prejudiciului material în prezenta cauză penală și-au găsit confirmare, fiind incident temeiul pentru recurs prescris la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, din care motiv hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, având în vedere că erorile constatate nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate în prezenta decizie, să țină cont de motivele care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 417-418 Cod de procedură penală să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

Cât privește recursul suplimentar al *avocatului Dudulica Liubomir în numele inculpatului Başbaydar Nizamettin* din data de 26.03.2021, Colegiul lărgit reiterează că, în corespundere cu prescripțiile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Raportând normele vizate la decizia pronunțată pe caz, instanța de recurs constată că termenul rezervat pentru declararea recursului ordinar a expirat la data de 29 august 2020.

În această ordine de idei, Colegiul penal statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, ținând cont de principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO în coroborare cu normele invocate mai sus, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului Başbaydar Nizamettin la data de 26.03.2021.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibil recursul avocatului Dudulica Liubomir în numele inculpatului Başbaydar Nizamettin declarat la data de 26.03.2021, în cauza penală în privința lui *Başbaydar Nizamettin XXXXX*.

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului Başbaydar Nizamettin, la data de 01.09.2020, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2020, în cauza penală în privința lui *Başbaydar Nizamettin XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțată integrală la *17 iunie 2021*.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Victor Boico